

Berenschot

Basistarieven Hulp bij het Huishouden Hulpverleningsdienst Groningen

Wine te Meerman
Yvette Vermeulen - van Teulingen

8 mei 2013

48809

Berenschot

Basistarieven Hulp bij het Huishouden

Hulpverleningsdienst Groningen

Inhoud	Pagina
1. Introductie	1
1.1 Achtergrond	1
1.2 Vraagstelling	1
1.3 Gehanteerde werkwijze	1
1.4 Leeswijzer	3
2. Visie op basistarieven	4
2.1 Inleiding	4
2.2 Visie Berenschot op het basistarief	4
3. Definitie Hulp bij het Huishouden	7
3.1 Inleiding	7
3.2 Functie-eisen en opleidingseisen	7
3.3 Inschaling functies HH-1 en HH-2	9
4. Rekenmodel	10
4.1 Inleiding	10
4.2 Uitgangspunten HH-1 en HH-2	10
4.3 Variabelen en aannames HH-1 en HH-2	10
5. Basistarieven HH-1 en HH-2	13
5.1 Inleiding	13
5.2 Basistarieven HH-1 en HH-2	13
6. Basistarief bemiddelde hulp	14
6.1 Inleiding	14
6.2 Bemiddelde hulp	14
6.3 Basistarief bemiddelde hulp	15
6.4 Tot slot	18

Berenschot

1. Introductie

1.1 Achtergrond

De huidige contracten van de gemeente Groningen voor hulp bij het huishouden lopen binnenkort af. Na het aflopen van de contracten zal door de gemeente Groningen een nieuw contracteringsproces worden gestart. Daarbij wordt gebruik gemaakt van door de gemeenteraad vastgestelde minimale basistarieven, zoals deze op basis van de Wet basistarieven verplicht is. Gemeenten en (zorg)aanbieders mogen geen tarieven afspreken onder dit vastgestelde minimale basistarief.

1.2 Vraagstelling

De gemeente Groningen heeft Berenschot gevraagd onderzoek te doen naar de hoogte van de vast te stellen minimale basistarieven voor HH-1 en voor HH-2 en bemiddelde hulp. Ook wil de gemeente Groningen graag inzicht in de opbouw/structuur van deze tarieven.

In dit rapport geven wij een onderbouwde berekening van minimale tarieven (basistarieven) voor HH-1, HH-2 en bemiddelde hulp ten behoeve van gebruik door de gemeente Groningen.

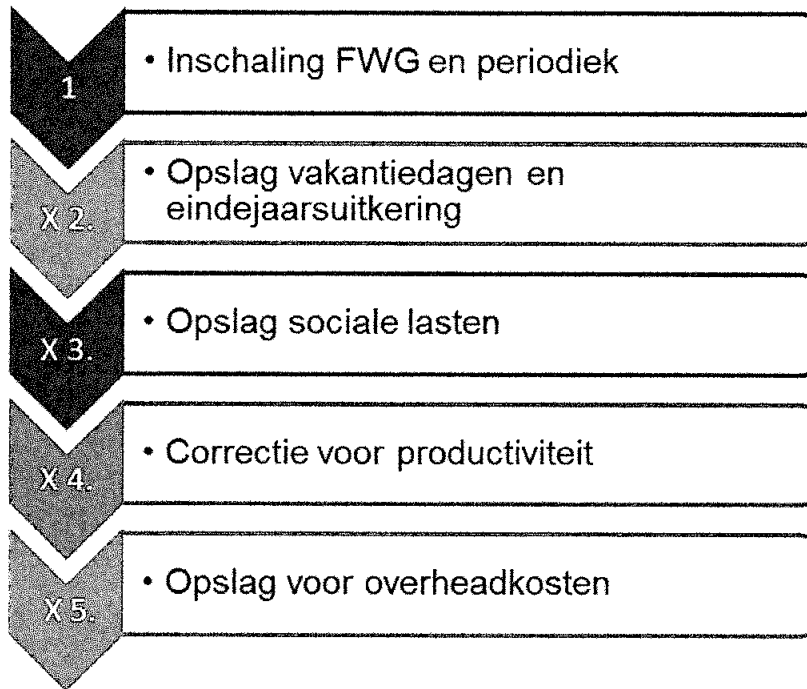
1.3 Gehanteerde werkwijze

In het onderzoek zijn de volgende vijf stappen doorlopen:

1. Startpunt vormden de Groningse functie-eisen voor HH-1 en HH-2 en daarbij behorende FWG inschaling en inschaling periodiek.
2. Hier is een opslag aan toegerekend voor vakantiedagen en eindejaarsuitkering;
3. De derde stap vormt de toerekening van de sociale lasten;
4. Als vierde stap is een correctie voor productiviteit toegerekend. Hiervoor gebruikten we diverse (openbare) bronnen en normen voor de berekening van de productiviteit;
5. Vervolgens zijn de indirecte kosten voor de levering van één uur huishoudelijke verzorging berekend. Hierbij is onder meer gebruik gemaakt van de database van de overheadbenchmark care van Berenschot en eerdere door Berenschot ontwikkelde kostprijsmodellen.

Op basis van voorgaande stappen zijn de basistarieven voor huishoudelijke hulp berekend. Uitgangspunt vormde bij ieder van de genoemde vijf stappen de CAO VVT 2013. Onderstaande figuur (figuur 1) visualiseert onze berekeningswijze.

Berenschot

Figuur 1. Berekeningswijze basistarieven

Berenschot

1.4 Leeswijzer

Het begrip 'basistarief' is een relatief nieuw fenomeen. In hoofdstuk twee schetsen wij daarom allereerst onze visie op dit tarief. In hoofdstuk drie definiëren wij huishoudelijke hulp vanuit de eisen die de gemeente Groningen stelt. In hoofdstuk 4 presenteren wij ons rekenmodel en de daaruit voorkomende basistarieven HH-1 en HH-2. In hoofdstuk 5 tenslotte beschrijven wij de berekende basistarieven voor HH-1 en HH-2. In het laatste hoofdstuk (hoofdstuk 6) gaan we in op (de berekening van) het basistarief bemiddelde hulp.

Berenschot

2. Visie op basistarieven

2.1 Inleiding

In 2007 is de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) geïntroduceerd. Het verzorgen van huishoudelijke hulp is sindsdien een verantwoordelijkheid voor de gemeente en behoort tot haar zorgplicht. Gemeenten zijn hiermee in staat om te onderhandelen over de tarieven van huishoudelijke hulp.

Bij de eerste aanbestedingen in het kader van de Wmo was er nogal eens sprake van concurrentie op prijs. Aanbieders boden onder de kostprijs aan in een poging de huishoudelijke hulp gegund te krijgen. De Wet basistarieven hulp bij het huishouden beoogt hieraan een einde te maken door middel van de introductie van een minimumtarief (basistarief) voor huishoudelijke hulp. Gemeenten moeten dit basistarief vast laten stellen door de gemeenteraad. Daarmee introduceert de wet een nieuwe bevoegdheidsverdeling in de Wmo. De gedachte achter deze wetwijziging is dat door het vast laten stellen van een basistarief door de gemeenteraad, zorgaanbieders altijd een prijs ontvangen die minimaal gelijk is aan de kostprijs¹ voor het leveren van kwalitatief goede zorg onder fatsoenlijke arbeidsvoorwaarden. Wanneer de tarieven te laag zijn ontstaat het risico dat er problemen van verschillende aard ontstaan bij de (thuiszorg)aanbieders.

De wijze van tariefberekeningen zoals gevolgd door Berenschot is in lijn met de onlangs verschenen "Handreiking voor gemeenten ten aanzien van de verplichting om reële basistarieven voor de huishoudelijke hulp vast te stellen".

2.2 Visie Berenschot op het basistarief

Uniform tarief

Het basistarief is een uniform minimum tarief, in de zin dat de gemeente voor alle aanbieders hetzelfde minimumtarief hanteert voor HH-1 en één tarief voor HH-2. Het basistarief sluit niet uit dat een hoger tarief kan worden afgesproken tussen de gemeente Groningen en een aanbieder.

Verschillen in basistarieven tussen gemeenten

De Wet stelt dat de basistarieven worden vastgesteld *op basis van reële kostprijzen van de onderscheidenlijke vormen van huishoudelijke verzorging en uitgaande van inzet van personeel door de aanbieder tegen arbeidsvoorwaarden die passen bij de vereiste vaardigheden benodigd voor het leveren van huishoudelijke verzorging*. Deze formulering is weinig concreet. Inmiddels is,

¹ In de praktijk kan de kostprijs van aanbieder hoger zijn dan het vastgestelde basistarief. Dit is afhankelijk van een groot aantal factoren. Uitgangspunt is dat bij een 'gezonde' bedrijfsvoering en personeelsopbouw het basistarief kostendekkend zou moeten zijn.

Berenschot

onder meer uit jurisprudentie, gebleken dat om twee hoofdredenen door deze formulering van de wet aanzienlijke tariefverschillen ontstaan tussen gemeenten:

1. In de wet is geen definitie gegeven van wat een 'reële kostprijs' (basistarief) is. Wat reëel is kan vanuit verschillende perspectieven en met verschillende aannames worden benaderd en daardoor per gemeente verschillen;
2. Gemeenten stellen een basistarief vast op basis van de door hen gehanteerde eisen en functiebeschrijvingen bij HH-1 en HH-2. Omdat gemeenten eigen specificaties maken en ook bijvoorbeeld qua demografie en bevolkingsdichtheid verschillen, kunnen de tarieven ook als gevolg hiervan tussen gemeenten verschillen.

Volumefluctuatie

De gedachte achter het basistarief is dat zorgaanbieders een prijs ontvangen die minimaal gelijk is aan de kostprijs voor het leveren van zorg conform de gestelde kwaliteitseisen en onder de geldende CAO. Het tarief dient daarbij scherp te zijn, hetgeen inhoudt dat het basistarief een prikkel voor aanbieders bevat om kostenefficiënt te (gaan) opereren.

Zorgaanbieders dienen daarbij te beschikken over een zekere mate van flexibiliteit in hun bedrijfsvoering, zodat zij kunnen anticiperen op wisselende volumes. Er is altijd enige mate van fluctuatie in het volume. Wanneer een aanbieder minder volume draait dan normaal en de vaste kosten niet (snel genoeg) kan laten meebewegen, dan drukken deze kosten relatief zwaar op de begroting en valt de kostprijs per uur geleverde huishoudelijke hulp (tijdelijk) hoger uit.

Ook kan het voorkomen dat een aanbieder beschikt over een personeelsbestand dat niet optimaal (meer) aansluit bij de vraag. Bijvoorbeeld wanneer een aanbieder relatief veel personeel in een relatief hoge FWG schaal heeft.

Integrale kostprijs

De integrale kosten bestaan enerzijds uit directe kosten en anderzijds uit indirecte kosten:

- Directe kosten. Deze kosten kunnen rechtstreeks worden toegerekend aan een product of dienst. Bijvoorbeeld, salaris van thuiszorgmedewerkers, inclusief hun eindejaarsuitkering vakantietoeslag en sociale lasten;
- Indirecte kosten. Alle kosten die niet rechtstreeks aan één product of dienst te koppelen zijn. Bijvoorbeeld overheadkosten, materiele kosten en huisvestingskosten.

Het basistarief richt zich alleen op de uren waarin de door de gemeente ingekochte diensten worden geleverd. Ofwel: de productieve uren. Dit betekent dat, net als nu al het geval is, aanbieders alleen deze productieve uren in rekening kunnen brengen bij de gemeente. Zij kunnen de niet-productieve uren, zoals bijvoorbeeld reistijd, opleidings- en verlof uren, niet separaat in rekening brengen. Dergelijke niet-productieve uren dienen daarom in het basistarief verdisconteerd te zijn. Dat geldt ook voor de kosten van ondersteunende diensten (overhead). Dit houdt dus in dat het basistarief dekkend moet zijn voor de totale (integrale) kosten die gemaakt worden voor het leveren van HH-1 en HH-2. Het basistarief is daarmee dus gebaseerd op de integrale kostprijs.

Berenschot

Specifiek voor de gemeente Groningen geldt dat de bevolkingsdichtheid en ook de 'senioredichtheid'² in de stad Groningen groter is dan in het buitengebied. De gemeente Groningen heeft mede om deze reden afwijkende tariefafspraken gemaakt met aanbieders. Met betrekking tot het basistarief geldt dat het verdedigbaar kan zijn dat wanneer een aanbieder bijvoorbeeld relatief veel cliënten heeft in het buitengebied hiervoor afwijkende (tarief)afspraken met de gemeente Groningen worden gemaakt.

Het in dit rapport gehanteerde rekenmodel (zie hoofdstuk 4) is gebaseerd op bovenstaande structuur en toelichting.

² Senioren zijn de belangrijkste gebruikers van thuiszorg en daarom is de senioredichtheid relevant. We bedoelen hiermee het aantal senioren per wijk of geografisch oppervlak als maat voor de reistijd tussen cliënten.

Berenschot

3. Definitie Hulp bij het Huishouden

3.1 Inleiding

De inschaling van Hulp bij het Huishouden of Huishoudelijke Hulp 1 (HH-1) en Huishoudelijke Hulp 2 (HH-2) vormt de basis bij de berekening van de basistarieven. Om de inschaling te kunnen bepalen is een functiewaardering nodig. Voordat een functie kan worden gewaardeerd, dient een functiebeschrijving te worden vastgesteld met functie-eisen. Dergelijke functie-eisen bepalen op welke wijze de gemeente huishoudelijke hulp definieert. De eisen kunnen per gemeente verschillen en dientengevolge kan ook de inschaling tussen gemeenten verschillen.

De eisen van gemeente Groningen vormden het vertrekpunt voor dit onderzoek. Hierna gaan wij in paragraaf 3.2 nader in op deze functie-eisen. In paragraaf 3.3 bespreken wij de inschaling van deze functies.

3.2 Functie-eisen en opleidingseisen

3.2.1 HH-1

HH1 wordt door de gemeente Groningen gedefinieerd als: Hulp bij het huishouden waarbij wordt verondersteld dat de cliënt de regie over zijn huishouding kan voeren.

Specifieke competenties die daarbij gelden worden en die van invloed zijn op de tarieven zijn:

- Beschikken over (ervarings)kennis van Hulp bij het Huishouden en ordelijk hygiënisch werken;
- Het kunnen signaleren van bijzonderheden en veranderingen in de cliëntsituatie;
- Een servicegerichte en cliëntvriendelijke instelling;
- Inlevingsvermogen en hulpvaardigheid;
- Een goede beheersing van de Nederlandse taal;
- Communicatief vaardig;
- Respect voor geloofsovertuiging en/of leefwijze van de cliënt;
- Discreet omgaan met vertrouwelijke informatie.

HH-1 omvat de volgende taken:

- Het signaleren van wijzigingen in de cliëntsituatie, van onveilige situaties en knelpunten in het huishouden en eventuele veranderingen in de wijze waarop de cliënt in staat is tot het voeren van zijn eigen huishouding (zoals bedorven eten in de koelkast, niet opengemaakte post en verwaarlozing), deze met de leidinggevende bespreken, die dit vervolgens met de cliënt en met de Opdrachtgever bespreekt;
- Schoonmaken van woonruimte, slaapruijnte, sanitair en keuken;
- Verzorgen van textiel (wassen, strijken e.d.);
- Zorg voor de voeding (voorbereiden en/of bereiden en/of serveren van maaltijden, afwassen en opruimen);

Berenschot

- Beperkte verzorging van planten en huisdieren.

3.2.2 HH-2

HH-2 wordt door de gemeente Groningen gedefinieerd als: Hulp bij het huishouden waarbij wordt verondersteld dat de cliënt onvoldoende regie over zijn huishouding kan voeren.

Specifieke competenties die daarbij gesteld worden zijn (naast de reeds onder HH-1 genoemde competenties):

- Het (samen met de cliënt) kunnen bepalen welke huishoudelijke werkzaamheden wanneer worden gedaan;
- Het kunnen geven van advies, instructie en voorlichting aan de cliënt;
- Het samen kunnen opwerken met de cliënt;

Incidenteel worden de volgende competenties gevraagd:

- Kennis van of ervaring met omgang met specifieke doelgroepen (bijvoorbeeld cliënten met een verstandelijke beperking of met psychiatrische problematiek);
- Het kunnen opvangen en verzorgen van jonge kinderen.

HH-2 omvat de volgende taken:

Het geheel of gedeeltelijk overnemen van activiteiten op het gebied van het huishouden.

Bij HH2 worden, naast de taken die bij HH1 worden genoemd, de volgende huishoudelijke werkzaamheden onderscheiden:

- Hulp bij het bepalen welke huishoudelijke werkzaamheden wanneer worden gedaan;
- Het gedurende een beperkt tijdsbestek instructie geven over huishoudelijke werkzaamheden en/of het plannen van huishoudelijke werkzaamheden
- Samen met de cliënt huishoudelijke werkzaamheden verrichten.

Incidenteel:

- De opvang (tijdelijk) en verzorging van jonge kinderen.

Berenschot

3.3 Inschaling functies HH-1 en HH-2

Uitgangspunt bij de inschaling vormen de FWG 3.0 (FunctieWaarderingGezondheidszorg) schalen zoals vastgelegd in de CAO VVT 2013. Het gaat hierbij om de waardering en inschaling van de functies.

De gemeente Groningen heeft Berenschot gevraagd om te (laten) beoordelen van welke FWG-inschaling uit kan worden gegaan. Om deze vraag te beantwoorden heeft Berenschot het FWG-bureau in Utrecht een weging laten doen.

Op basis van de in de vorige paragraaf beschreven functie-eisen resulteert dit in een weging van FWG 10 voor HH-1 en FWG 15 voor HH-2.

Op verzoek van de gemeente Groningen hebben wij tevens inzichtelijk gemaakt wat de consequenties zouden zijn voor de basistarieven wanneer in de inschaling voor HH-1 uit zou worden gegaan van FWG 15 en wanneer in de inschaling voor HH-2 uitgegaan zou worden van FWG-20.

Dit resulteert in de volgende tariefberekeningen:

- Scenario 1: HH-1 schaal 10, HH-2 schaal 15;
- Scenario 2: HH-1 schaal 15, HH-2 schaal 20.

In het volgende hoofdstuk werken wij nader in op deze berekeningen.

Berenschot

4. Rekenmodel

4.1 Inleiding

Om de tarieven voor de HH-1 en HH-2 te berekenen, hebben wij een rekenmodel ontwikkeld. Aan het rekenmodel liggen diverse uitgangspunten ten grondslag. Op basis van de uitgangspunten zijn door ons de variabelen en aannames uitgewerkt en daarmee de basistarieven. In dit hoofdstuk lichten wij dit toe.

4.2 Uitgangspunten HH-1 en HH-2

De basistarieven zijn vastgesteld op basis van objectieve indicatoren. Kern daarbinnen vormde allereerst het gebruik van de geldende (2013) CAO VVT en de hierin gehanteerde FWG-schalen. Daarnaast is onder meer gebruik gemaakt van de database van Berenschot overheadbenchmark Care 2012, waarin diverse gegevens uit onder meer de VVT staan inzake sociale lasten, overhead en overige kosten.³ De database is qua indeling gestoeld op het rekeningschema voor zorginstellingen.⁴

Aan het rekenmodel liggen onder meer de volgende uitgangspunten ten grondslag:

1. De aanbieders die worden gecontracteerd moeten voldoen aan de door de gemeente Groningen gestelde eisen en de CAO VVT volgen. De inschaling (zie ook het vorige hoofdstuk, paragraaf 3.3) is leidend geweest bij de verdere berekeningen in het onderzoek;
2. Bij onze tariefberekening zijn we ervan uitgegaan dat aanbieders te maken hebben met gebruikelijke vraagvolumes. Tevens wordt ervan uitgegaan dat de bedrijfsvoering en kostenstructuur van aanbieders voldoende flexibel is om – binnen marges – te kunnen anticiperen op wijzigende vraagvolumes;
3. Het eindresultaat van de berekeningen, de basistarieven voor HH-1 en HH-2, dienen marktconform en scherp te zijn. Marktconform houdt in dat de tarieven zodanig moeten zijn dat aanbieders, mits voldoende efficiënt georganiseerd, niet gedwongen worden om onder de kostprijs hulp te leveren. Het tarief dient daarbij scherp te zijn, hetgeen inhoudt dat het basistarief een prikkel voor aanbieders bevat om kostenefficiënt te (gaan) opereren.

4.3 Variabelen en aannames HH-1 en HH-2

Voor het berekenen van de tarieven zijn wij uitgegaan van de volgende variabelen en aannames:

³ De database is opgebouwd uit een brede referentiegroep van 56 VVT instellingen.

⁴ NZI rekenschema. Prismant e.a., Rekeningschema voor zorginstellingen, 2004.

Berenschot

Directe kosten

- Salaris op basis van het CAO loon per 1 juni 2012. Daarbij is uitgegaan van het derde kwartiel van de inschaling. Het jaarsalaris is inclusief:
 - Eindejaarsuitkering: 5,5%;
 - Vakantietoeslag: 8%.
- Sociale lasten: de werkgeverslasten⁵, diverse vergoedingen aan het personeel, zoals bijvoorbeeld afdracht van premies voor Ziektewet (ZW), Wet arbeidsongeschiktheid (WAO), Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (WIA), Werkloosheidswet (WW) en pensioen: jaarlijks 13,2% van de totale organisatiekosten.⁶

Indirecte kosten⁷

- Overhead en materiele kosten: jaarlijks 14,6%.⁸ Dit percentage is opgebouwd uit de volgende onderdelen:
 - Overheadfuncties: Directie & Management, Marketing & Communicatie, Kwaliteitsbeleid Financiën & Control, Personeel & Organisatie, Facilitair, ICT (inclusief sociale lasten van de overheadfuncties);
 - Inhuur en uitbesteding van overhead taken;
 - Materiële overheadkosten: kosten van administratie en registratie, communicatie, algemeen beheer en andere algemene kosten.

Overige kosten

- Overige kosten: jaarlijks 2,9%. Dit percentage is opgebouwd uit de volgende onderdelen:
 - huisvestingskosten van de overheadfuncties;
 - afschrijvingen, huur, leasing en interest ten behoeve van de overhead.
 - zakelijke lasten en verzekeringen.

⁵ Werknemersverzekeringen ZW, WW en WAO/WIA, werkgeversbijdrage Zw en pensioenpremies.

⁶ Gebaseerd op het gemiddelde van de 56 VVT-instellingen die zijn opgenomen in de Berenschot database care, peiljaar 2012.

⁷ Gebaseerd op het gemiddelde van de 56 VVT-instellingen die zijn opgenomen in de Berenschot database care, peiljaar 2012.

⁸ Dit percentage is gebaseerd op het eerste kwartiel overheadpercentage van VVT-instellingen. Eerste kwartiel omdat thuiszorgaanbieders minder overhead hebben dan intramurale aanbieders. De gegevens zijn afkomstig uit de Berenschot database van overheadgegevens, peiljaar 2012.

Berenschot

Productiviteit

Het basistarief wordt uitgedrukt in een tarief per uur voor HH-1 en HH-2. Het gaat hierbij om een basistarief voor een uur dat er daadwerkelijk diensten worden verleend.

Medewerkers van een (thuis)zorginstelling kunnen per jaar een maximaal aantal uren daadwerkelijk worden ingezet voor de dienstverlening. Dit zijn de productieve uren. Het basistarief heeft echter een integraal karakter. In het tarief dienen ook niet-productieve uren verdisconteerd te worden van zorgmedewerkers. Het gaat daarbij om zaken als reistijd⁹, ziekteverzuim, verlof, scholing, overleg/administratie en bijzonder verlof/overwerk/onregelmatigheid.¹⁰

Bij een fulltime contract van 36 uur x 52 weken per jaar is 1872 uur per jaar beschikbaar (bruto). Na aftrek van ziekteverzuim (6%)¹¹, 224 verlofuren, 14 uren persoonlijk levensfase budget¹², scholing (2%), resteren circa 1484 uren per jaar (netto).

Reistijd is in de berekening van de productiviteit niet meegenomen. Dit omdat er voor de aanbieders in de gemeente Groningen op dit moment voldoende mogelijkheden bestaan om reistijd te verdisconteren in betaalde tijd. Er wordt bijvoorbeeld gewerkt in blokken van twee a drie uur. Ook zullen hulpen in de huishouding veelal vanuit hun woonhuis naar het adres van de cliënt en weer naar huis gaan. Deze tijd kan dan als eigen en onbetaalde (reis)tijd van de hulp in het huishouden worden gezien¹³.

Overwerk/Onregelmatigheid en overleg/administratie hebben we in de berekeningen niet meegenomen omdat hiervan in de huishoudelijke verzorging in de praktijk nauwelijks/geen sprake is.

Al deze factoren meegenomen komt dit neer op een productiviteit van 79,3%.

⁹ Deels ook voor rekening van de helpende

¹⁰ ORT wordt veelal verstrekt in de vorm van vrije tijd, evenals overwerk.

¹¹ Op basis van landelijk gemiddelde VVT. Bron benchmark care Berenschot 2012.

¹² Hierbij is uitgegaan van de leeftijdsklasse waarin het aantal werkenden in de thuiszorg landelijk het hoogste is: 40-44 jaar. De verwachting is overigens dat de gemiddelde leeftijd van de medewerkers in de VVT-branche de komende jaren toeneemt.

¹³ Wij kunnen ons voorstellen dat in afgelegen gebieden van de gemeente Groningen de hulp in het huishouden deze tijd wel (deels) vergoed krijgt. In dat geval zou de aanbieder bijvoorbeeld de mogelijkheid kunnen krijgen tijd ruim te schrijven. Een andere alternatief is een opslag op het basistarief.

Berenschot

5. Basistarieven HH-1 en HH-2

5.1 Inleiding

In dit hoofdstuk zetten we de berekende basistarieven uiteen voor de twee hiervoor beschreven scenario's (paragraaf 5.2). Het basistarief van de bemiddelde hulp en de onderbouwing van dit tarief is opgenomen in het volgende hoofdstuk.

5.2 Basistarieven HH-1 en HH-2

In onderstaande tabel (tabel 1) is het resultaat samengevat van de in het vorige hoofdstuk uitgewerkte en toegelichte berekening.

	Scenario 1		Scenario 2	
	HV1	HV2	HV1	HV2
Loon FWG schaal	(€ 11,07)	(€ 12,99)	(€ 12,99)	(€ 13,39)
Loon inclusief correctie productiviteit	€ 13,97	€ 16,38	€ 16,38	€ 16,89
Sociale lasten	€ 2,66	€ 3,12	€ 3,12	€ 3,22
Overhead	€ 2,95	€ 3,46	€ 3,46	€ 3,57
Overig	€ 0,58	€ 0,68	€ 0,68	€ 0,70
Totaal	€ 20,16	€ 23,64	€ 23,64	€ 24,36

Tabel 1. Overzicht berekende basistarieven

Berenschot

6. Basistarief bemiddelde hulp

6.1 Inleiding

In dit laatste hoofdstuk gaan we in op (de berekening van) het basistarief voor de bemiddelde hulp. In paragraaf 6.2 lichten we toe wat wij in dit kader verstaan onder de bemiddelde hulp. In paragraaf 6.3 onderbouwen we de berekening van het basistarief voor de bemiddelde hulp.

6.2 Bemiddelde hulp

Bij bemiddelde hulp zorgt een bemiddelingsbureau namens en in opdracht van de cliënt voor het bemiddelen van de hulp voor de cliënt, het uitvoeren van de kassiersfunctie voor de cliënt en eventueel een aantal nader te formuleren ondersteunende diensten voor de hulp. Voorbeelden van deze ondersteunende diensten zijn: het bieden van de mogelijkheid tot deelname aan een collectieve verzekering of een regeling voor doorbetaling bij ziekte.

Bij bemiddelde hulp is de cliënt opdrachtgever van de huishoudelijke hulp, maar de cliënt ervaart daarvan geen administratieve lasten. De aanbieder van bemiddelde hulp koppelt hulpvragers aan hulpen en regelt voor de cliënt verzekering, verantwoording en administratie en regelt desgewenst sociale zekerheid voor de hulp. Er hoeft voor de bemiddelde hulp geen loonbelasting en sociale premies werknemersverzekeringen afdragen te worden en er kan gebruik gemaakt worden van de Regeling dienstverlening aan huis.

Het bemiddelingsbureau heeft hierbij geen enkele afhankelijkheidsrelatie met de hulp en de cliënt is hierbij strikt genomen de opdrachtgever van de hulp. Eventueel kan het bemiddelingsbureau wel zorg dragen voor vervanging bij ziekte van de hulp.

Toepassing bemiddelde hulp in de gemeente Groningen

Voordeel voor gemeenten van het werken met bemiddelde hulpen is dat met een lager uurtarief kan worden volstaan. Dit lagere uurtarief zit met name in lagere sociale lasten en overige personele kosten. Een belangrijk voordeel is dat in deze constructie voor de bemiddelde hulp geen loonbelasting hoeft te worden afgedragen. Loonbelasting is onderdeel van de sociale lasten en overige personele kosten.

Een andere belangrijk aspect betreffen de sociale premies. Een gemeente kan er voor kiezen om in het tarief geen vergoedingen op te nemen voor de vrijwillige deelname door de hulp in het huishouden aan regelingen voor werkloosheid, arbeidsongeschiktheid en pensioen. Dit resulteert in dan in een lager tarief voor de gemeente.

Kiest een gemeente er voor om in het tarief wel bedragen op te nemen voor de deelname aan genoemde regelingen dan kan de hulp in het huishouden zelf de vrijwillige deelname regelen of het bemiddelingsbureau kan dit doen. Het UWV en de pensioenfondsen hanteren voor deelname aan de regelingen standaard percentages. Deze percentages vallen om diverse redenen (o.a. ontbreken van schaalvoordelen) echter hoger uit dan de percentages bij collectieve regelingen.

Berenschot

Op verzoek van de gemeente Groningen hebben wij zowel het basistarief bemiddelde hulp berekend met als zonder premies voor vrijwillige regelingen. We gaan er daarbij in de variant van de tariefberekening met premies voor vrijwillige regelingen vanuit dat het bemiddelingsbureau zorg draagt voor de afdracht van premies.

De gemeente Groningen geeft aan de bemiddelde hulp met name in te willen zetten voor HH-1. Er dient daarbij naast met de hiervoor genoemde zaken rekening te worden gehouden met een reëel salaris voor de hulp en een opslag voor de kosten van de uitvoering van de bemiddeling.

Voor de specifieke competenties van een bemiddelde hulp zijn wij uitgegaan van dezelfde competenties als een hulp in de categorie HH-1. Zie paragraaf 3.2.1 van dit rapport.

6.3 Basistarief bemiddelde hulp

Voor het berekenen van het tarief voor bemiddelde hulp zijn wij uitgegaan van de volgende variabelen, uitgangspunten en aannames:

Inschaling

- Bij de inschaling vormen de FWG (FunctieWaarderingGezondheidszorg) 3.0 schalen zoals vastgelegd in de CAO VVT 2012 - 2013. Aan de hand van de gestelde eisen, zoals uiteengezet in de vorige paragraaf, zouden wij de bemiddelde hulp inschalen op FWG schaal 10. Binnen deze schaal gaan wij uit van de mediaan¹⁴.

Directe kosten

- Salaris op basis van het CAO loon per 1 juni 2012. Het jaarsalaris is inclusief:
 - Vakantietoeslag: 8%;
 - Eindejaarsuitkering: 5,5%.
- Sociale lasten. De belangrijkste (maar niet alle) sociale lasten en daarmee secundaire arbeidsvoorwaarden nemen wij mee als optie in onze berekening van het basistarief voor bemiddelde hulp. Het betreft de volgende premies met betrekking tot:
 - uitkering bij ziekte (tot maximaal zes weken);
 - uitkering bij werkloosheid;
 - uitkering bij arbeidsongeschiktheid;
 - Pensioen.

¹⁴ Wij hanteren hier de mediaan in plaats van het derde kwartiel omdat bij bemiddelde hulp meer vrijheid is met betrekking tot inschaling.

Berenschot

In onze berekening gaan we uit van de Premiepercentages Vrijwillige Verzekeringen 2013 van het UWV en 5% pensioenpremie:

- Ziektewet (ZW): 8,5% van het dagloon¹⁵;
- Wet arbeidsongeschiktheid (WAO): 4,65% van het dagloon;
- Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (WIA): 5,2% van het dagloon;
- Werkloosheidswet (WW): 2,4% van het dagloon;
- Pensioen: 5% van het dagloon.

In totaal resulteren deze percentages in een bedrag van € 2,17 per uur aan premies.

Indirecte kosten

Voor bemiddelde hulp zou het aannemelijk zijn om een opslag te rekenen voor een aantal functies die aansluiten bij de bemiddeling van de bemiddelde hulp¹⁶. In andere gemeenten wordt veelal met een bedrag van (€ 1,- tot) € 3,- per uur gerekend. Waar dit bedrag op gebaseerd is, hebben wij echter niet kunnen achterhalen. Wij kiezen er daarom voor om te werken met hetzelfde percentage overhead als we bij de tariefberekening voor de tarieven in loondienst deden. Dit is 14,6 % van de totale kosten. Omgerekend komt dit neer op een bedrag van € 2,63 per uur.

Overige Kosten

Ook voor wat betreft de overige kosten voor bemiddelde hulp geldt dat wij met dezelfde kosten rekenen als bij de tariefberekening voor de tarieven in loondienst. Het betreft onder meer huisvestingskosten van de overheadfuncties, afschrijvingen, huur, leasing en interest ten behoeve van de overhead en zakelijke lasten en verzekeringen. Dit bedrag is 2,9 % van de totale kosten. Omgerekend komt dit neer op een bedrag van € 0,52 per uur.

Productiviteit

Het basistarief wordt uitgedrukt in een tarief per uur bemiddelde hulp. Het gaat hierbij om een minimumtarief (basistarief) voor een uur dat er daadwerkelijk diensten worden verleend.

Ook bij bemiddelde hulp gaan we ervan uit dat hulpen per jaar een maximaal aantal uren daadwerkelijk kunnen worden ingezet voor de dienstverlening. Dit zijn de productieve uren. Het basistarief heeft echter een integraal karakter. In het tarief dienen ook niet-productieve uren verdisconteerd te worden van zorgmedewerkers. Het gaat daarbij in dit geval om ziekteverzuim en verlof.

¹⁵ Volgens het besluit dagloonregels werknemersverzekeringen artikel 3.

¹⁶ Informatiefunctie, werving en selectie van hulpen, kassiersfunctie (facturering naar de gemeente en het uitbetalen van de hulp), verantwoording aan het CAK

Berenschot

Bij een fulltime contract van 36 uur x 52 weken per jaar is 1872 uur per jaar beschikbaar (bruto). Na aftrek van ziekteverzuim (4%)¹⁷ en verlofuren (224 verlofuren en 14 uren persoonlijk levensfase budget¹⁸) resteren 1569 productieve uren per jaar¹⁹.

De berekening van de productiviteit komt hiermee op 83,8%.

Voorgaande aannames resulteren in onderstaande berekeningen van het basistarief voor bemiddelde hulp exclusief premies en pensioen (tabel 2) en inclusief premies en pensioen.

Loon FWG schaal	(€ 10,66)
Loon inclusief correctie productiviteit	€ 12,72
Overhead en materiele kosten	€ 2,63
Overige kosten	€ 0,52
Totaal	€ 15,87

Tabel 2. Basistarief bemiddelde hulp zonder premies en pensioen

Loon FWG schaal	(€ 10,66)
Loon inclusief correctie productiviteit	€ 12,72
Premies en pensioen	€ 2,17
Overhead en materiele kosten	€ 2,63
Overige kosten	€ 0,52
Totaal	€ 18,04

Tabel 3. Basistarief bemiddelde hulp inclusief premies en pensioen

¹⁷ Op basis van landelijk gemiddelde VVT (Bron benchmark care Berenschot 2012) en de aanname dat het percentage voor bemiddelde hulp lager ligt dan de gemiddelde 6% doordat de duur van de uitbetaling bij ziekte wettelijk is gemaximeerd tot zes weken.

¹⁸ Hierbij is uitgegaan van de leeftijdsklasse waarin het aantal werkenden in de thuiszorg landelijk het hoogste is: 40-44 jaar. De verwachting is overigens dat de gemiddelde leeftijd van de medewerkers in de VVT-branche de komende jaren toeneemt.

¹⁹ Reistijd, administratie, overleg en opleiding is in de berekening van de productiviteit niet meegenomen aangezien verondersteld wordt dat deze tijd voor rekening komt van de hulp in het huishouden.

Berenschot

6.4 Tot slot

In de variant van het basistarief zonder afdracht voor premies en pensioen wordt geen premie afgedragen voor loondoorbetaling bij ziekte. Dit betekent dat ziekte in deze variant voor rekening komt van de hulp in het huishouden. De productiviteit van de medewerker zou daarmee 4% hoger kunnen uitvallen dan gehanteerd in de berekening van het basistarief voor bemiddelde hulp.

Ook geldt dat de administratieve lasten en daarmee de overhead van het bemiddelingsbureau lager zullen zijn in deze variant dan in de variant met afdracht voor premies en pensioen. In de berekeningen van de variant zonder afdracht van premies en pensioen hebben wij deze zaken niet verwerkt.

Mocht de gemeente Groningen kiezen voor de variant zonder afdracht voor premies en pensioen dan adviseren wij de gemeente Groningen genoemde zaken mee te nemen in de gesprekken met de aanbieders.